

UNITAS

Szaklap, fogadósok, vendéglősök, kávéosok, pinczerek, kávéházi segédek és ezek összes érdekei számára.

Felelős szerkesztő: **FÁSZLER IGNÁCZ.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Lipótváros, bálványutca 12. szám, I. emelet.

Előfizetési ár:
Negyedévre 1 frt 50 kr. Félévre 3 frt. Egész évre 6 frt.

Előfizetéseket valamint **hirdetményeket** elfogad a lap számára, t. **Leth Lajos** úr a helyközvetítő intézet, Aranykéz utca 6. szám, valamint **Kutschera Mihály** úr a kávéos társulati iroda vezetője, Lipótváros 10. szám.

Felkérjük t. vidéki előfizetőinket, hogy az összeget, legalkalmasabban postautalvánnyal küldhetik be.

Kiadósó.

Tisztelettel felkérjük mindazon urakat, kiknek szaklapunkat kezdettől fogva mindaddig beküldték és kik előfizetéseikkel mai napig hátralékban vannak, hogy kötelezettségeiknek mielőbb eleget tenni sziveskedjenek, vagy ha lapunkat jártni nem akarnák, a legközelebbi számot el ne fogadják, mert ellenkezőleg mindazon urakat, kik sem a pénzt sem pedig a lapot vissza nem küldik, mint előfizetőinket fogjuk tekinteni.

Előfizetéseknél a postautalványok használatát ajánljuk,

Előfizetési ár:

Egész évre	6 frt.
Félévre	3 frt.
Negyedévre	1 frt 50 kr.

Hirdetéseket jutányos áron számítunk.

A kiadóhivatal.

Buda^{pe}sten, bálvány utca 12.

Budapest főváros polgármestere.

1879. 2757. elnöki sz.

Fászler Ignác bejelentése a „Gambrinus“ című lap körül beállott változások iránt.

R.

Fászler Ignác urnak ezen bejelentését, hogy a „Gambrinus“ című lap f. évi október hó 1-től kezdve, mivel a kávéosok és segédek érdekeit is felvette tartalmába, „Unitas“ czim alatt és magyar német nyelven fog megjelenni és hogy ugyanezen nappal Török István visszalépte folytán a felelős szerkesztőséget is a bejelentő vállalja magára, ezennel tudomásul veszem.

Miről Fászler Ignác felelős szerkesztő és kiadó urat (I. V ker. Bálvány utca 12. sz.) tudomás végett felzetem értesitem.

Budapest 1879. október 5-én.

Kammermayer Károly.
kir. tanácsos, polgármester.

Szatmár-németi pinczér egyesület.

Az embernek életében, akár egészséges, akár beteg korában, beszokott állni egy időszak melyet Krizisnek neveznek, s ennek mikénti lefolyásától aztán élet vagy halál.

Egy ilyen Krizisen kellett a mi szaklapunknak is keresztül esnie, melyet szerencsésen ki is állt, és ha a pártfogás után szabad itélnünk, melyben szakkörökben részesül, annak életrevaló-

ságát valamint fennállását biztosnak tekinthetjük. — Részrehajlatlanul akarván itélni, nem akarjuk magunkat idegen tollakkal felezicizomázni, — nem lapunk iránya vala főtényező, hogy a kezdetbeni részvétlenség, mely különösen a fővárosban mutatkozott, most ellenkezővé változott, nem a mi dicsőségünk ezen metamorphosist létrehozni, hanem a fáradhatlan buzgalmu szatmár-németi pinczér egyesület tisztelt elnökét Vass Jánost illeti. Az említett egyesület a legfőntalább a hazában, mindannak daczára legelőbb belátta egy szaklap szükséges voltát, és legtöbbet is áldozott, a haladás e tényezőjének oltárán ez által hasonló gondolkodásu kartársai előtt a legnagyobb becsülést és elismerést vívta ki. — De mi is teljes erőnkől rajta fogunk lenni, hogy a szatmár-németi egyesület részéről belénk helyezett bizalomnak megfeleljünk. — A legszentebb kötelességünknek tartjuk, e lap hasábjain ügybuzgalmáért a leghálásabb köszönetünket nyilvánítani.

Tek. Vass János elnök ur az egyesület nevében körözvényeket küldött minden hazai pinczér egyesülethez, melyben felszólítja t. kartársakat, hogy a szaklapot mind szellemileg, mind anyagiilag pártolják, erőjüktől kitelhetőleg.

Ezen nemes önérdék nélküli eljárást megköszönni, nincs szó, de nem is szórul köszönetre, minthogy eléggé boldogítja azon öntudat, hogy egy derék műnek alapkövét segítette lerakni. Ő nem pinczér hanem önálló független főnök, kítől annyival szebb e tett, minthogy itt világosan kilátszik mily benső kötelek fűzik össze a főnököt a segéddel.

Tisztelet, az oly egyesületnek, melynek ily derék és józan gondolkodásu elnöke van!

A „szatmár-németi pinczér-egyesület“ felhívása, a testvér „pinczér-egyesületekhez“ és kartársakhoz!

Tisztelt Kartársak!

A „pinczér-egyesületek“ illetve pedig a pinczerek érdekeinek támogatására, nemcsak anyagi előnyei, de erkölcsi tekintélyük emelése és megtömtése céljából — mint tudva van — szeptember hóban „Gambrinus“ című szaklap jelent meg, mely mint a fogadósok, vendéglősök, kávéosok és pinczerek szaklapja, még az érdeklettek körén kívül is nagy hatást keltett.

Még nagyobb volt azonban a mi örömtünk, kik egy — a pinczerek anyagi előmenetelén, erkölcsi önbecsületük felgerjesztésének nagy munkáján fáradozó lapnak ily irányban való törekvését s ebből származó nehéz ugyan, de a „pinczér-egyesületek“ életképességére s a pinczerek erkölcsi és szellemi mivelődésére oly fontos és rendkívül nagy befolyásu „szaklapnak“ megjelenését már előbb is óhajtvá vártuk. Méginkább fokozódott ezen örömtünk akkor, midőn az említett lap vezérferfiainak áldozatkészségét, a mai viszonyok közt valóban merésznek mondható vállalkozását látva, éreztünk kellett, hogy a hiány, melyet e vállalat által a buzgó kezdeményezők betölteni akartak, csak

akkor lesz valóban teljesen pótolva, ha a „pinczér-egyesületek“ a maguk körében, valamint a fogadósok, vendéglősök, kávéosok és pinczerek, a közjó érdekében e vállalatot tehetségökhöz mért módon támogatni fogják, s a közös cél eléréséhez nemcsak anyagi áldozataikkal, de szellemi erejükhez mért személyes közreműködéssel és támogatással is pártolni fognak.

Mindezek fölötti örömről azonban sokat veszített erejéből akkor, midőn láttuk — hogy a „Gambrinus“ vezérférfiai tévesen fogva föl a viszonyokat, a nevezett lapot német nyelven indították meg. Nagy volt a visszahatás saját köreinkben e miatt, nagy volt a nem tetszés, mely sok felől a nyilvánosság terén is majd gyöngédebb, majd keményebb módon nyilvánult. — E fölött valjuk meg nem is volt miért csodálkozni. „A nemzet nyelvében él“ mondja a költő, mi pedig mint a magyar államnak polgárai, kik egyéni törekvéseinket társadalmi téren is egy nyilvános közeg — egy szaklap által képviseltetni, nem tehetjük, hogy azt oly módon eszközöljük, miáltal magyar polgártársaink méltó megróvását érdemelniük ki s idegen törekvésekről, a germanizáció terjesztéséről vádoltathatnánk. Sokkal jobban ismerjük és érezzük magyar hazafiúi kötelmeinket, sem hogy e tekintetben valakinek még csak alkalmat akarnánk is szolgáltatni arra, hogy bennünket saját nemzeti nyelvünk ellenségeinek tekintszen valaki. Hála azonban a szerkesztőség okosságának! korán belátták a ferdén felfogott helyzet magyarázatából származó tévedéseket. A lap külalakját megváltoztatni, azt magyar nyelven is szerkeszteni elhatározták, s ez által beigazolták azt, miszerint okszerű felvilágosításoknak, a józan kapacitációnak örömet engednek és ismerik ama kötelelességeket is, melyekkel édes hazánk iránt tartoznak.

Nincs tehát egyéb hátra, minthogy az új, ezután „Unitas“ név alatt megjelenő lapot, *mindnyájan mind anyagilag, mind erkölcsileg a legnagyobb mértékben támogassuk és pártoljuk.* Erre felhívni úgy a fogadókat, vendéglősöket és kávéosokat, valamint a pinczereket és pinczér-egyesületek — célja jelenlegi felszólításunknak. Kellő eredményt csak ugy érhetünk el, ha van egy nyilvános közeg, melyben érdekeinkben teendő indítványokat, az egyesületeinkben netalán szükséges reformokat, egyáltalában közös bajainkat s ezeknek javítását kellőleg megbeszélhetjük és megvitathatjuk.

Tisztelettel kérjük tehát kartársainkat, legyenek rajta,

hogy ez új vállalat életképes és saját érdekeinknek teljesen megfelelő legyen, mi csak az együttes, nemcsak anyagi, de szellemi támogatás által érhető el. *Egyesüljünk tehát e célra,* hozzuk meg áldozatainkat s vidéki tudósításaink által is azt személyes munkálkodásunkkal erősíteni el ne mulasztjuk. *Ez által leend a most még nagyon zsenge, de közös támogatásunk által később nagygyá és fejletté válандó szaklapunk valóban életerős.* **Amire törekedni minden józan gondolkozású és értelmes kartársainknak erkölcs és hazafias kötelelessége.** Melyre a midőn újlag tisztelettel felhívjuk t. kartársainkat, egész odaadással maradtunk

Szatmárt, 1879. október hó 10-én.

A „szatmár-németi pinczér-egyesület“ választmányának megbízásából:
Vass János, elnök.
Svarcz Károly, választmányi tag.

A pinczerek szoknyában.

Fiatalkorú leányoknak felszolgálásra való alkalmazása egyike azon szokásoknak, jobban mondva divatoknak, melyeket a műveltség és jó erkölcsöknek hazájából, tudniillik Németországból behoztunk. Kérdés, vajon köszönetet szavazzunk-e ezért a német korcsmárosoknak? Határozottan nem. — Mi ezen szokást úgy tekintjük, mint culturalis életünk egyik haladását, a női emancipációnak némi vívmányát, helyesljük, hogy a gyenge nem, is keresheti becsületes és tisztességes módon mindennapi kenyerét, az elfoglalt talaj oly meredek és veszélyes, hogy a hátrány százszorta felülmulja a nyújtott előnyt. Valóban az előny parányi és a hátrány, tekintve, hogy az ifjúság női része a kísértetnek áldozatul esik, nem lévén képes a csábító hízog hangjának ellentállani, kimondhatatlan nagy. Ugy véljük, hogy solid üzletek nem igen fognak nőket felszolgálásra alkalmazni és csak kapzsi emberek folyamodnak ezen segédeszközökhöz, kik nem törődnek az erkölcsiséggel és a sujtott szegény lányok jövőjével. Ha már ezen rákfene társadalmunkban elterjedést nyert, azon kellene lenni az illető tulajdonosoknak, hogy minden szeméremsertő dolgokat a legszigorúabban megtiltanak.

Mi ezen helyiségeket mint az erkölstelenség gyűlpontjait tekintjük, a honnét a főváros többi részeit a kívánt anyaggal ellátják. És napról napra növekszik a nyomoruság, mely a társadalom legszebb részét tönkre teszi.

TÁRCZA.

A stíriai pezsgő és annak hazája.

Az áldott kis Champagner nevű tartomány, hol előállítják a hevesen forró pezsgőt, Franciaországban fekszik, és Frankon e tekintetben elvitázhatatlanul az első helyet méltán elfoglalja. Röderer, Floer és Cliquot című cégek az évek hosszú során át a föld egész kerékségét ellátták pezsgővel. Soha és senki nem merészelt a francia pezsgő bor kizárólagossága ellen sikra szállani és mégis sok borkereskedők és nem kevésbé, ivók azt mondták, hogy a Champagner alig lesz azon szerencsés helyzetben, hogy az egész világot boraival ellátni képes legyen, hogy itt egész más viszonyok mérvadók és hogy az említett cégek évenként milliónyi pezsgőpalaczkot hoznak forgalomba, melyeknek borra csak tartalom és aroma tekintetében áll rokonságban a valódi pezsgővel. Mindazáltal sokáig félrevezettettük magunkat a francziáktól és vannak elegenden, a kik azt hiszik, hogy valószínűs pezsgőt isznak, ha előttük áll Carte Blanche vagy Veuve Cliquot, mely nem egyéb, mint jól kiforrt francia bor. Mi Ausztriában is jó borokkal rendelkezünk és különösen a stíriai borok nagyon közel állanak a pezsgőhöz. Lehet-e ily körülmények között Kleinoscheg uraknak rossz néven venni, ha ők, ismerve a francia eljárást, a legnemesebb stíriai szőlőnedvekkel a pezsgő utánzását megkísérelték. És ime serény fáradságuk meg lett jutalmazva.

A stíriai pezsgő udvarképes lett, Kleinoscheg testvérek ő felsége udvari szállítói lettek. Nehéz küzdelem volt, melyet a

stíriai pezsgőnek a valódi francia pezsgővel ki kellett állania, az előbbinek az előítélettel kellett megküzdenie, mely azonban rövid idő múlva legyőzött a bor jósága, izlése és zamatja által, ellenben fontos, hogy a stíriai pezsgő sokkal olcsóbb s innét van, hogy minden borjegyzéken Kleinoscheg névvel találkozunk. Van azonban emberek, kik hibát találnak valamely árucikkben, ha az olcsó; a Kleinoscheg-féle bort jutányos áron lehet nálunk eladni és azért mégis lehet oly kitünő és jó, mint a francia termék, hiszen a stíriai bornál sok megtakarítatik vám fejében és azért lehet a stíriai pezsgő olcsó és mégis jó.

Ezen bornak hazája a kis Gösting a szép Mürtzvölgyben egészen Grác szomszédságában.

Itt emelkedik egy nagyszerű telep, egy diszépítmény, melyet annak gazdag birtokosai Bachus valódi templomává átalakítottak. Itt több ezernyi pezsgőpalaczk van elhelyezve, itt több mint 20.000 hordó nemes bor létezik és bizony nem tres dicsekedés és merészség, ha azt állítjuk, hogy a Kleinoscheg-féle telep a legnagyobb ily fajta etablissement, mely a föld kerékségén található. A helyszínen meggyőződünk, hogy a készítés módja ugyanaz, mint Franciaország leghíresebb pezsgőgyáraiban és ezt nagyon alaposan érti a fiatal Kleinoscheg, mert ő látta az ilyenü gyárakat ott éveken keresztül működővén.

Ujabb időben a Kleinoscheg cég két új nemmel, tudniillik a Lady Sport és Sport Club-Champagnerrel örvendezte meg a borszerető közönséget és azok ámbár csak rövid idő óta állanak fenn, nagyon keresettek, különösen sportkörökben és ezen jó hirt meg is érdemlik.

INSERATE.

DAS STELLENVERMITTLUNGS-INSTITUT

der Buda-Pester

HOTELIERE, GAST- UND SCHANKWIRTHE UND DES BUDAPESTER KELLNER-VEREINES

befindet sich: **Goldene Handgasse Nr. 5, im Hofe.**

Obiges Institut besorgt unter strenger Diskretion alles männliche und weibliche Personale für Hotels, Restaurationen, Gast- und Schankwirth, sowie es auch alle **Geschäftskäufe** und **Verkäufe** vermittelt.

Mit der Leitung dieses Institutes ist Herr **Ludvig Leth** betraut, während die Herren **Ferdinand Reisz**, **Franz Gilg** und **Josef Sperlich** (provisorisch) bei dem Stellenvermittlung-Institut als Agenten angestellt sind.

Nachdem obiges Institut sich durch anerkannte Solidität und prompte Ausführung aller Aufträge, wie auch durch seine durch Statuten festgesetzte reelle Gebahrung besonders auszeichnet, und sozusagen als ein einziges in seiner Art bestehendes Musterinstitut angesehen werden kann, so empfehlen wir dasselbe allen P. T. Auftraggebern und Stellensuchenden.

PAUSGÖZSEF ÉS TÁRSA
tükör, esillárok, keretek és aranyozó
tárgyak raktára.
BUDAPESTEN, Dorottyauteza 3. sz.

J. POLONYI
Herren-Schneider
Budapest, Franz Deák-gasse

Empfiehlt sich zur Herbstsaison einem hochverehrten Publikum und insbesondere den Herren Hoteliers, Restauratoren u. Kellnern zur **Anfertigung von Kleidungsstücken nach neuester Fagon** und aus den modernsten in grosser Auswahl bei ihm zu findenden Stoffen, zu den billigsten Preisen.

Fischblasen und Gummi-Präservativ
feinster Qualität, sowie auch
SPECIALITÄTEN für DAMEN
bei
MORITZ POLITZER
Bandagist.
Budapest, Franz Deák-gasse.

Bestellungen werden gegen Nachnahme umgehend prompt effectuirt.

Das Stellenvermittlungsbureau

der Genossenschaft der Budapester Cafétiers, befindet sich seit 1. August **Leopoldgasse Nr. 10.**

Dieses Institut das unter der bewährten Leitung des Herrn **Michael Kutschera** steht, empfiehlt sich insbesondere den auswärtigen Herrn **Cafétiers** zur Dienstvermittlung aller, wie immer Namenhaben-Caféhauspersonals, **Cassierinen** etc., vermittelt zugleich Käufe- und Verkäufe von **Caféhäusern** zur grössten Zufriedenheit der p. t. Auftraggeber, unter strenger Discretion.

LIMONADE HIMBEER-GAZEUSE.

bestes, und gesündestes Erfrischungs-Getränk
in Flaschen mit Glaskugerverschluss.

Vorräthig in den

Café's, Konditoreien und Specereigeschäften.

Haupt-Depot bei

BERGER, HOLZMANN & MUSITZKY,
Budapest, V. Spiegelgasse 5.

Zur gefälligen Beachtung!!

Wir erlauben uns, hierdurch höflich aufmerksam zu machen, dass sich bei uns ein permanentes und sehr reichhaltiges Lager der

**BERNDORFER ALPACCA-
und Chinasilberwaaren-Fabrik**

befindet woselbst wir stets, laut aufliegendem Original-Fabrikspreiscourante verkaufen.

Die Herren Hoteliers, Gastwirthe, Brunnhofrestaurateurs, überhaupt grössere Abnehmer erhalten Rabatt.
Hochachtungsvoll

Brüder Rothhauser,

Ecke Landstrasse und Königsgasse, im von Gyertyánfyschen Hause.

Die Hut- und Herren-Mode-Waaren-Fabriks-Niederlage des EMANUEL MECHLOVITS

Budapest, Ecke Waitzner- und Franz Deák-gasse,

empfehl ein reich sortirtes Lager von neusten

Filz- u. Zylinder-Hüten, echt franz. Chapeaux-Claques, Kappen, fertiger Herren-Wäsche, ferner Cravatten, Krägen, Manchetten, Regenschirme, sowie alle in Herren-Mode schlagende Artikel, zu den BILLIGSTEN FABRIKS-
PREISEN. Aufträge für die Provinz werden bestens effectuirt.

Käse, Butter u. Delicatessen Handlung.

Ich empfehle mein bestassortirtes Lager von: Hoch I. Prima Gebirgsbutter, Rindschmalz, Liptauer-Herbstkäse, Emmentaler, Groyer, Eidamer, Parmasan, Tanzenberger echten Schwarzenberger, Romadour, Olmützer Quargeln, Fromage de Brie, Neufchatel, Imperial, Reitenauer, Hagenberger und andere Käse, ferner Sardinen in Oel, russ Sardinen, Sardellen, frische Caviar sonstige Fischconserven; Salami, Kaschauer-Schinken e. c. t. zu den billigsten en gross- Preisen. Aufträge aus der Provinz werden prompt bestens effectuirt.

Um zahlreichen Zuspruch bittet.

Hochachtungsvoll

E. A. RAUSCH

Käse, Butter und Delicatessenhandlung, Innere Stadt
Ecke der Pfarrkirche (Rathhausplatz).

FRANZ SCHNEIDER'S NACHFOLGER,

Budapest, Dorotheagasse Nr. 2,

im Hotel zum „König von Ungarn“

Empfiehlt seine

Preisgekrönten Salon Herren Hemden

aus bestem Chiffone vorzüglicher Schnitt und ausgezeichnet passent das Stück á fl. 2.50.

Aus Färbigem französichen Stoffe (Cretton) in den allerneuesten Dessins, per Stück á fl. 2.50.

Diese Hemden wurden auf der Landes-Austellung im Jahre 1879 der Billigkeit und guten Façon wegen mit einer Medaille ausgezeichnet.

Unterhosen

aus Chiffon Leinen u. englischen Patent Koppet Stoffe pr. St. fl. 1.80.

Krägen und Manchetten

aus bestem englischen Schirting alle 4-fach, erstere fl. 2.80 bis 3. — letztere fl. 4.80 bis fl. 5. — per Dutzend

Schweiss-Sauger Unterhemden

Baumwolle, weiss 80 kr. pr. Stück.

1/2 Schafwolle, färbig fl. 1. — pr. Stück.

Dass alle hier angeführten Artikel nur der besten Qualität angehören, dafür bürgt das seit Jahren bestehende Renommeé dieses Geschäftes.

Provinz-Aufträge werden mittelst Postnachnahme prompt und schnellstens ausgeführt.

Herren und Damen-Cravatten

in grösster Auswahl stets die neuesten Façons und Farben. Preise staunend billig.

Fuss-Socken und Strümpfe

Baumwoll, Ecrü, Fild eccosse Seide, in allen Modifarben u. Streifen von 25 kr. bis fl. 10 das Paar.

Taschentücher.

Baumwoll Batist mit gedruckten Rand pr. Dtz. fl. 2.40, mit gewebtem Rande fl. 3. — aus Rein-Leinen fl. 6. —, Feinst Leinen Batist ajour Rand (Haut Noveaute) fl. 10. —

Seiden-Tücher (Cascheneg)

in grosser Auswahl ebenso auch Seidentaschentücher.

Hosenträger, Zahnbürsten, Kopfbürsten, Kämmen, Chemisett Manchettenknöpfe, Spazierstöcke, Parfums, englische Familien-Seife und Fabriks-Lager von Seiden Sonn- und Regenschirm zu auffallend billigen Preisen.

Többnyire ugynevezett éjjeli üzletekben találkozunk női szolgálattal, kiknek birtokosai ezen szerencsétlen lényeknek havonként 15—16 frtot fizetnek, hogy ez által mugukhoz édesgessek a közönséget. Itt lakó személyek talán ismerik ezen ledér hölgyeket, de egy idegen visszariadna, ha tudná, hogy micsoda kezek által kapja kávéját. Nem tehetünk róla, de kötelességünk megrónni a pinczérnök magaviseletét a különféle dalcsarnokokban. Tisztességes fellépés annál inkább volna kívánatos, mert nemcsak csöcselék fordul meg e helyeken. Az énekesnök szemtelensége és a felszolgáló hölgyecskék eléggé emlékeztnek arra, hogy itt minden nőieség háttérbe szorult és csak szemtelenség uralkodik.

Nem kell megengedni, hogy a leányok a vendégekkel együtt egy asztalnál vacsoráljanak, még akkor sem, ha ez a tulajdonosnak hasznot hajtana. Gondolja meg, hogy ő állampolgár, adófizető, egy tiszteletben álló testületnek tagja kinek ily gazdálkodás nem válhatik díszére.

A mennyire pártoljuk a nőszemélyek alkalmazását minden más iparnál, oly annyira ellenezzük az utóbbiaknak tekintetbe vételét korcsmásosok és kávésoknál.

Velünk együtt minden ember be fogja látni, hogy egy ügyes könnyen mozgó pinczér sokkal kellemesebb benyomást tesz ránk, mint egy hosszú uszályljal ellátott s azért nehézkes pinczérnök, ki emitt a vendégekkel, kezet szorít, amott kaczerkodik és egy homályos szögletben csököket osztogat.

A főváros kávémérési.

Az eledő bárminő alakban is érintse a szerves életet, ha nem tönkrejutást, legalább orvoshatatlan betegséget eredményez. A növényt megfosztja legjobb nedvétől, a fát körülfonja hajlékony karjával s megfojtja, az embert körülveszi, mint a pók az ő áldozatját, és végre az iparnak pióczaként kiszívja legjobb véréit. A kávé ipar elődöje a kávémérés. Már a név maga jellemző és mégis fogva tartja ezen mérges növény a társadalom meglehetősen nagy részét. Ezen elődö a legtöbb solid üzletet károsította, nem talán azért, mert itt a testi szükségletek csekélységért fedezhetők, hanem egyedül azokból, mert a pongyolaság ily helyeken az erénytelenség és erkölcstelenségnek szabad tért enged. Azért keresi fel az ifjuság ezen kávéméréseket, azért tartozkodik a katonaság alsó része, azért menekül ide a prostitutió, mert itt akadály s nehézség nélkül üzheti aljas iparát. A romlottság ezen helyei, tisztelet a kivételeknek — többet ártottak az erkölcösségnek, mint a fővárosnak összes engedélyezett bordély házai, melyekben pedig Budapest hiányt nem szenved. A nyilvános helyek hatósági ellenörzés alatt állhatnak, de ama vad örömházak, melyek csak kéteshírű egyéneknek szolgálnak menedékül, kellő felülvizsgálat hiányában kijátszák a rendörséget és becsstelen életmódjukat az adóív védbástyája alatt tovább folytatják. Számos ilynemű barlang bezárásával hajótörést szenvedett a ledérség Pozsonyban az ugynevezett várhegyes és itt a fővárosban, a kormány székhelyen türnek egy mérget, mely nemzedékünket megmetyelezi, az ifjuságot gyengíti és a kórházaknak bizonyos osztályát betölti.

A közzölét s az anyák rövására, kik leányaikat s fiaikat pusztulni látják, nem kevésbé az országos védöre hátrányára türri a hatóság ezen kárhoztatandó üzelmet és szemérmertlenséget csakhogy pénzre tehessen szert, nem tekintve, akár honnan jöjjön az.

Kávéhamisítások.

Fontos kávésokra nézve.

A kávébabok értékének megítélésénél a közönség részéről méltán azoknak zöld színére súlyt fektettek; ezen ismérv azonban már nem bír többé értékkel. Természetes, hogy azon esetben, ha a kávébabok szín tekintetében nem ütötték meg a mértéket, a kereskedő azon volt, hogy a nyers baboknak zöld színét minél tökéletesebben utánozhassa. Sajnos, hogy a buvárkodó szellem e czélra rézanyagot tartalmazó festéket választott és kikötővárosokban valószínűsítős festő intézeteket alapított kávé-

babok számára. Ha az ember a kávébabok tisztaságát némileg akarja biztosítani, legjobb azokat, miután már ki lettek „választva“, forró vízzel beönteni, szárítani és csak azután pörköltetni. Ily bánásmód által, mely eltekintve idegen festőanyagok létezésétől, már a tisztaság szempontjából ajánlatos, a kávébab nem veszít semmit értékben, a kávé lényeges és hatásos részei csak pörköltetés által jutnak teljes kifejlődésre. Ha a kávébabok mosása elmulasztatik, netáni idegen festőanyagok a pörköltetés következtében még jobban beleeszik magukat azokba és kétségtelen, hogy ez — eltekintve a kávé rossz ízétől — hátrányosan hat az emberi szervezetre. A víz réztartalmáról, melyben a kávébabokat megmostuk, legkönnyebben meg lehet győződni, ha egy tiszta vasból vagy aczélból való kést belemártunk és azt egynéhány perczig benne hagyjuk. Ha később kihúzzuk, azt fogjuk látni, hogy egészen vékony vörös réteggel van fedve, mely nem egyéb, mint fémes réz.

Honnan eredtek a bornak változatos hatásai?

Mondás szerint, midön Dionysos ifju korában Naxia, a mostani Naxos a Dionysosrend régi főhelyébe utazván az ut fáradalmait kipihenni egy kőreült. Így ülve és maga elé tekintve lábainál a földben egy kis palántát pillantott meg, mely oly szép volt, hogy azonnal elhatározta azt a földből kiemelni magával vinni s ápolni, félve, hogy a nap forró sugarai behatása folytán kis palántája mielőtt Naxiába érkezne elhervad, azt megóvándó madár lábszára tette s tovább ment. Áldott kezében azonban oly gyorsan nőtt a kis palánta hogy csakhamar mindkét végén a csontból kilépett. Ismét félelem szállotta meg kis palántája miatt. A bajon segitendő azt a madár lábszárával együtt egy oroszán lábszára mely előbbivel erősebb volt tette. De csakhamar ebből is nőt a növényke s kénytelen volt azt megóvándó, egy számár lábszára, mely előbbinél is erősebb volt, a madár és oroszán lábszárral együtt tenni, így érkezett Naxiába. Midön megérkezése után a növényt elültetendő azt a csontokból kivenni akarta, legnagyobb meglepetésére találta, hogy a gyökereivel a madár, oroszán és számár, lábszára kapaszkodott úgy, hogy a gyökerek megsértése nélkül, azt ezektől elválasztania lehetetlen volt, miért a növényt azokkal együtt helyezte a földbe, mely csakhamar felüött s legnagyobb öröme a legszebb fűrtöket hozta, melyből azonnal bort készített, s osztotta szét az emberek közt. S mily csodát látott ezek után? midön az emberek abból ittak! Először mint madarak énekeltek, s midön többet ittak s midön többet ittak erősködtek mint oroszánok még később midön még többet ittak olyanok lettek mind a szamarak.

Innen eredtek a bornak mindenemű hatásai.

Glück Frigyes.

Egyleti hírek.

A budapesti pinczéregeylet ezennel jelenti rendes tagjainak: Hirsch Mihály urnak September hó 30-án hosszabb szenvedés után, 64. évében — Kampfmann Ede október 8-án történt gyászos kimulásukat. — valamint pártoló tagjának Merwald Venczel urnak október 7-én, életének 55-ik évében való gyászos elhunytát.

A „Bethesda“ egyleti koródában a városligetben jelenleg 4, beteg tartózkodik.

A megállapított napi pénzsegélyben is részestül négy beteg tag és pedig 3. helyben, 1. Pozsonyban.

Beküldetett.

Mottó: Kiki a maga háza előtt seperjen?
Közmondás.

Tisztelt szerkesztő ur!

Bebizonyított tény, hogy a fogadósok, vendéglősök, kávésok s ezzel együtt a pinczérés foglalkozása és élhetés módja kevesebb testi fáradságot és phisikai erőt kíván, mint más iparos

társainké. Ha az anyagi viszonyok tekintetében tennék össze hasonlítást, talán akkor is a mi helyzetünk tűnnék föl kedvezőbbnek, talán ez esetben is örvendesebb valóság mutatkoznék a mi részünkre. Egy szóval valjuk meg őszintén és legyünk igazságosak, mi a n. é. közönség részéről igen szép és kedvező fogadtatásban és pártfogásban részesülünk. De mi eme szép és kedvező jelenség mellett is a jó helyzetnek megfelelően — (mitűrés tagadás mondjuk ki nyiltan) — nem egészen teljesítjük hazafiúi kötelességünket, nem bírunk elég műveltséggel, sem képzettséggel, sőt talán erkölcs és jellem dolgába sem állunk azon a fokon, a melyen kellene, (tisztelet a kivételeknek,) kedvező helyzetünket és szép hivatásunkat, mely nekünk jutott osztály részestül, nem méltányoljuk eléggé, mint honpolgár pedig a magyar hazafias szellem terjesztésében, — még a magunk körében is igen keveset, vagy épen semmitsem teszünk.

Azért óhajtottam mindig, ezért emeltem ki és hangsúlyoztam már többször, hogy bárcsak már körünkben is találkoznának egyes buzgó kezdeményezők, vagy a mi még jobb, akár egész testületek, a kik mint uttörők a felvilágosodás zászlóját kezükbe ragadva rázzanak fei abból a zibbasztó tételenségből, mely önsúlyként ránk nehezült. Az ön becses lapját is, mint felvilágosodásunk egén feltűnt új meteort, azért üdvözöltem oly melegen, megjelenésének azért örültem oly nagyon, mert abban szellemi emelkedésünknek, üdvös előhaladásunknak, valódi művelődésünknek azon hathatós eszközét láttam, mely t. kartársaink megrögzött „nem törődés“-ét (indelentiáját) és hibás felfogását, bal vélekedését, mondhatnám előítéletét eloszlatva, megsemmisítve hivatva lenne körünknek a közművelődés terén egészen új irányt adni, a foglalkozásunk iránt nyilvánuló és néha-néha élesen omlegetett megvető nyilatkozatokat, okos tanulásunkkal, czél-szerű, de fokozatos előtörésvünkkel meghazudtolni, s különösen a pinczéség állását ott a hol az nincs jól, nemcsak anyagi, de az erkölcsi terén is emelni és biztosítani.

Most pedig annyival inkább örvendek, mert t. szerkesztő ur! a körülményeket tekintetbe véve, becses lapját akként alakította át, hogy azt közös érdekeink előmozdítása czéljából mind a német, mind a magyar ajku t. kartársaink egyformán használhatják és benne élvezetöket találhatják.

Ez által, tisztelt szerkesztő ur! föltalálta ama nemes irányt, megnyitotta azt a biztos, de rögs utat, melyen ama szép és nemes czél, művelődésünk czélja felé, mit elérni teljes erőnkéből keil törekednünk, német ajku kartársainkkal versenyezve avagy karöltve kitartó munkával és lankadni nem tudó hévvel haladhatunk. Föl tehát! tisztelt kartársak ragadjuk meg buzgó hévvel, és hozzánk illő ügyszeretettel a kedvező alkalmat, — igyekezzünk magunkat e nemes irányu es szent czélu művelődés felé haladásban tökéletesíteni, ne késsünk mi is szívünket és lelkünket úgy kimitvelni, érzésünket finomítani, gondolkozásunkat fenkölt szelleművé tenni, hogy, bár nekünk nem tudományos pálya jutott osztályrészestül, mégis mi is elismert tényezők — lehesünk a tökéletesedni óhajtó emberiség gépezetében, s ha egykor a későbbi nemzedékből vallani a magyar nemzet művelődés történelmét megírja, azt valhassa igaz meggyőződéssel, hogy a most élő fogadóok, vendéglősök, kávéosok és pinzerek stb. az igaz műveltségű emberek osztályába tartoztak, a tudomány, ipar, kereskedelem, művészet elősegítői, nemes pártfogói és erős oszlopai voltak!!! Igy léssen becstletünk és becstletésünk, s ránk egészen más szemmel fognak a többi embertársaink nézni, s kivivjuk magunknak a társadalomban minket megillető méltó helyet!! E magasztos czélhoz pedig úgy juthatunk el, ha a magunk körén tul, a közművelődésünk körébe eső kötelességünket is hiven teljesítjük a jó alkalmat örömmel megkapva, a most megindult lapunkat az „Unitást“ minél számosabban pártoljuk magunk is tanulgatva beleirogatunk gondolatainkat kicseréljük, nézeteink felöl egymást felvilágosítjuk, egymást az anyagi és szellemi téren pártoljuk, egymásiránt kölcsönös bizalommal és szeretettel viselkedünk, egyszóval a magunk szerény de hatalmassá válható társaságában válvetve, minden szépre jóra, nemesre, igazra buzdulva tevékenyen hatalmasan munkálkodunk.

Támogassuk tehát még egyszer fölkérem a tisztelt kartársakat, lapunkat a most keletkezett csemetét az „Unitást“, mely-

nek szép czélja nevében „egyesülés“ rejlik, közösen dolgozva mozdítsuk ennek elő hasznót hajtó, nemes érdekeit, ne mond-hassa senki, hogy egyedül mi nem tudunk a megindult nagy művelődési áramlatban, szakítani régi elmondottságunkkal. Ha így fogunk tenni mi magunk leszünk szerencsénknek megalapító, a nagy közönség nagyobb bizodalmat fog belénk helyezni!

V. J.

FELHIVÁS.

Bátor vagyok mindazon urakat felkérni, kik a legközelebb megalakítandó „Budapesti pincér kör“ könyvtárnak megalakításához hozzá járulni szándékoznak, hogy a szépirodalmi ugy, mint a tudományos könyveket hozzám sziveskedjenek küldeni.

A t. ajándékozó urak nevei valamint a könyv czime annak idején az Unitás szaklapban meg fog jelelni,

Budapest 1879. Október 15.

Szóhatcky József,
könyvtárnok.

Szikszay-féle vendéglő. nemzeti színházépület. I. emelet.

Október hatodika.

„Jaj de busan sűt az őszi nap sugára
Az aradi vártömlöcnek ablakára,
Szánja azt a tizenhárom magyar vitézt,
A ki most ott a hazáért halálra kész!“

Halálra ám, még pedig diszes halálra!

„Uram fia, az ítélet akasztófa!“

Akasztófán haltak meg a hazáért, a haza védelmeért. A legdicsebb tettért a leggyalázatosabb halál. Az emberiség megváltásaért keresztfa. A haza védelmeért akasztófa. A hazaárulásért aranykereszt.

Igy fizet a mai társadalom érdem szerint. Óh hazafiak, be sajnállak, hogy ti mégis ezt a társadalmat véditek, sőt ellensége vagytok az új társadalomnak.

Akasztófán haltak a dicsők. És meghaltak bátran, félelem nélkül. Csak az egy Damjanics félt köztök. De ő sem a haláltól. Hanem attól, a mitől a hóhérját intette: „Vigyázz fattyu, föl ne borzold a szakálam!“

Most harminc éve e nagy gyásznaphoz, 1849. október 6-dikának.

Mit? gyásznaphoz? nem. Ők meghaltak dicsőn, miután megtették kötelességöket, s a hazáért haltak. Lehet-e ennél boldogabb sors a mai világban? Egykor majd, az új társadalomban, élni lesz dicső a hazáért. Most csak halni lehet érte dicsőn.

GRÜNHUT S.

ezelőtt

OTTO TESTV.

könyvnyomdája,

vésnöki és pecsétbélyegnyomó intézete

BUDAPESTEN,

IV. ker. kalaputcza 10ik szám.

Ajánlja magát mindennemű nyomtatványok készítésére ugymint: egész művek, füzetek, röpiratok, hirdlapok, folyóiratok, falragaszok, hirdetések, étlapok, árjegyzékek és körlevelek, számlák, utalványok, eljegyzési és esketési jegyek, látogató és címjegyek, levélfejek, czégyomatu borítékok és pecsétbélyeg stb.

a legizletesebben és hibátlan kiállítással.

UNITAS

Fachorgan für Hoteliers, Gastwirthe, Kafétiere, Kellner, Kaféhausgehilfen und deren Gesamtinteressen.

Verantwortlicher Redakteur: **IGNACZ FÁSZLER.**

Redaktion und Administration:

Göttergasse Nr. 12, ersten Stock, wohin alle Zuschriften zu senden sind.

Pränumerations-Preise mit freier Postzusendung:

Vierteljährig 1 fl. 50 kr., halbjährig 3 fl., ganzjährig 6 fl.

Inseraten werden billigst berechnet.

Abonnemente sowie **Inserate** werden auch sowohl von Herrn **L. Peth** in der Stellenvermittlungs-Kanzlei: Goldene Handgasse Nr. 6. als auch vom Bureauleiter Herrn **Michael Kutschera** in der Stellenvermittlungs-Kanzlei der Budapester Kaféieder-Genossenschaft Leopoldgasse Nr. 10 entgegengenommen.

Unsere geehrten Provinzabonnenten ersuchen wir uns den Betrag am besten mittelst Postanweisung einzusenden.

Avis!

Wir ersuchen alle jene Herren denen wir unser Fachorgan vom Anfang an bis nun einsandten, und die uns bis heute noch den Pränumerations-Betrag nicht zugesendet haben, dies ehestens thun zu wollen; oder im Falle sie unser Blatt nicht zu pränumeriren gesonnen sind, die nächste Nummer nicht anzunehmen, damit wir uns darnach richten können, da wir sonst alle diejenigen Herren die uns weder Geld noch das Blatt zurücksenden als Abonnenten betrachten werden.

Man pränumerirt

Franco mittelst Postanweisung;
Ganzjährig 6 fl. —, halbjährig 3 fl. —, vierteljährig 1 fl. 50 kr.
Inserate werden billigst berechnet.

Die Administration.

Göttergasse Nr. 12.

Der Szatmarer Kellner-Verein!

Es treten im menschlichen Leben, sei dies in seinem gesunden oder krankem Zustande, zeitweilig Momente ein, die man Krisis nennt, und von deren Verlauf Gesundheit, oder kümmerliches Verenden, — Sein oder Nichtsein abhängt. Eine solche Krisis wurde auch unserem Fachorgan zu Theil, die es auch glücklich überstanden, und wenn man auf Grund der allseitig wachgewordenen Theilnahme die plötzlich unserem jungen Unternehmen entgegengebracht wird, demselben ein Prognostikon stellen darf, so erscheint uns dessen Lebensfähigkeit und fernerer Bestand als vollkommen gesichert.

Wir wollen gerecht sein, und uns nicht mit fremden Federn schmücken. Nicht die bisherige Tendenz unseres Blattes war der maßgebende Faktor, daß die anfängliche Theilnahmslosigkeit, die sich namentlich hier in der Hauptstadt geltend machte, sich plötzlich in das Gegentheil umschlug, nicht uns gebührt der Ruhm diese Metamorphose zu Wege gebracht zu haben, sondern den rastlosen Bestrebungen des Szatmarer Kellnervereins im Allgemeinen, und die seines Präses des Herrn Johann Bass insbesondere.

Der Szatmarer Kellnerverein, — Der Jüngste im Lande — hat in gerechter Würdigung der Nothwendigkeit eines Fachorganes, für das fernere Bestehen desselben, weit mehr gethan, als wir je hoffen und erwarten dürften; er hat durch seine edle Begeisterung, durch seine aufopfernde Thätigkeit, ihm in allen Gauen des ungarischen Vaterlandes Verbreitung und Popularität zu verschaffen, sich ein Anrecht auf die ewige, unauslöschliche Dankbarkeit und Anerkennung aller ebenso gesinnten Fachgenossen erworben. Das, was unsere Kräfte nur vermögen, das wollen wir auch ferner thun, um uns der vom Szatmarer Kellnervereine so großmüthig zugewendeten Theilnahme auch würdig zu machen. Vor allen anderem halten wir es, als unsere heiligste Pflicht, ihm und dessen Vertreter, an dieser ersten Stelle des Blattes, sowohl in eigenem, als auch im

Namen aller unserer bisherigen Gönner und Förderer, den tiefgefühltesten Dank zu votiren!

Herr Johann Bass ließ im Namen des durch ihn vertretenen Vereines mehrere hunderte Aufforderungen zur regen Theilnahme an dem Fachblatte „Unitas“, drucken, und an sämtliche Kellner-Vereine des Landes, sowie an die Prinzipale versenden. Dieses edle, uneigennütziges Vorgehen kann man nicht mit einem, wenn noch so tiefgefühltem Dank anerkennen. Diese That bedarf überhaupt keines Dankes, weil ein solcher schon in dem befehligen dem Gefühle liegt, zu einer guten Sache den Grundstein gelegt zu haben.

Herr Johann Bass ist kein Kellner, er ist selbstständiger Prinzipal, daher die von ihm ausgegangene Initiation umsomehr ins Gewicht fällt, da es Jedermann mit freudiger Genugthuung constatiren kann, wie innig da die Bande zwischen, Prinzipal und Gehilfen geschlungen sind. Ehre einem solchen Vereine, der die Ehre hat einen solchen Präses zu haben!

Die Kellner im Unterrock.

Die Verwendung junger, hübscher Mädchen zum Bedienen der Gäste ist eine jener Sitten, oder besser gesagt, eine jener Moden, die wir aus dem Lande „der Bildung und guten Sitten,“ d. h. aus Deutschland importirt haben. Sollen wir den deutschen Wirthen dafür einen Dank votiren? — Wir sagen entschieden: Nein! — Wir betrachten wohl diese Einführung als einen Fortschritt im Kulturleben, als ein Stück Frauenemanzipation; wir billigen es daß auch dem zarten Geschlechte ein ehrlicher Erwerb eingeräumt wurde, — doch ist das errungene Terrain so abschließig und gefährlich, daß der Nachtheil den Vortheil tausendfach überwiegt. — Der Vortheil ist winzig, — und der Nachtheil, — daß wir eine herzige Jugend dem Verfall preisgeben, daß wir sie vor den Abgrund der Versuchung stellen, deren Lockruf ein solch Geschöpf kaum widerstehen kann; ist groß. — Reelle, solide Geschäfte, sind wir der Meinung, werden sich stets gegen die Einführung weiblicher Bedienung streuben, — aber jene gewinnhaschende, wackelige Existenzen klammern sich an ein verwerfliches System, sie umgeben sich mit einer Schaar reizender Geschöpfe, die sie aus allen Stadttheilen requiriren, und geben sie allen Zudringlichkeiten nüchternen und angeheiterter Gäste Preis die den letzten sittlichen Funken in diesen Kinderherzen zertreten. — Wenn man schon nach solchen geschäftlichen Kunstgriffen seine Hand ausstreckt, wenn es schon solcher drastischer Mittel bedarf, um ein Publikum heranzuziehen, so wäre es die Pflicht des Chefs, darauf zu sehen, daß der Anstand, und die Ehre seines Hauses gewahrt werde, daß er die Kellnerin, die sich vertraulicher Weise zum Gaste hinsetzt, ebenso in ihre Grenzen wiese, wie er es etwa dem Kellner machen würde, der mit einer Dame die als Gast da ist, traulich conversiren, oder sie gar umarmen wollte!

Wir betrachten diese Locale als die Affentirungsplätze der Prostitution, — wo das Materiale qualifizirt wird, um von da aus die diversen „Dirschparks“ der Hauptstadt zu ergänzen. Und tag-

täglich steigt diese Fluth des Stends, welche einen der schönsten Theile der Gesellschaft ersäuft!

Man greift auch nicht selten, und zwar meistens in Nachtgeschäften, zu einem weiblichen Bedienungsmateriale, dessen Lauterkeit man im Vorhinein nicht anerkannt hat, und bezahlt diesen Unglücklichen 15—16 fl. per Monat für die Nacht, um durch sie das Publikum anzulocken. Stadtbekanntere Personen werden diese „Marquesinen“ kennen, ein Fremder aber, würde sicherlich zurückschrecken, wenn er wüßte, durch welche saubere Hände ihm sein Café servirt wird.

Wir kennen nicht umhin, das Benehmen der Kellnerinnen besonders in den Volksfängerhallen, in schärfster Weise zu tadeln. Jede Singspielhalle ist ein derart öffentliches Local, welches auf das anständige Betragen der Bediensteten gerechten Anspruch hat, und zwar aus dem Grunde, weil nicht alles was hinkommt, ple-mele ist. Dann genügen die sogenannten „Künstler“, den ästhetischen Sinn des Publikums zu tödten, und es nimmt sich viel schöner aus, wenn der vorwiegend moralische Charakter der weiblichen Bedienung die Gemeinheiten des „Bretels“ abschwächt.

Wir haben an den Wiederlichkeiten der Sängerinnen, an der Frechheit der Sprache und Gesten genug, um durch das mehr als auffällige Benehmen der Bedienung, daran gemahnt zu werden, daß wir uns an einem Orte befinden, wo alle Weiblichkeit verfehlt, und uns das bloße wahre Gesicht der Gemeinheit gezeigt wird.

Das Mädchen der Bedienung darf mit dem Gaste niemals an einem Tische soupiriren, — nie darf der Prinzipal diese Kollegialität dulden — selbst wenn sie ihm auch von Nutzen ist. — Er möge immer bedenken, daß er ein Steuerträger, ein Mitglied einer sich der besten Achtung erfreuenden Korporation ist, und daß ihm eine derartige Wirtshaft nicht zur Ehre gereicht!

So sehr wir für die Verwendung der Frauen in jedem Gewerbe eingenommen sind, ebenso werden wir das Gebahren jener Wirthe und Cafetiere, welche eine Pflanzschule der Verderbtheit cultiviren, bekämpfen!

Wir, und mit uns jeder einsichtsvolle Mensch wird zugeben, daß ein flinker Kellner allenfals eine angenehmere Erscheinung ist als eine beschleppte, hoch chignorierte Kellnerin, die da Händedrucke, dort Liebesblicke, und im Winkel drüben Küsse austheilt.

Die Cafeschänken der Hauptstadt.

Der Parasit in welcher Gestalt er immer an das organische Leben herantritt bringt ihm wenn nicht — Verderben, doch immer ein incurables Siechthum. Der Pflanze entzieht er immer die besten Kräfte, den Baum umschlingt er mit seinen geschmeidigen Armen und erdroffelt ihn, den Menschen umgarnt er wie die Spinne ihr Opfer, und endlich dem Gewerbe dem er gleich einem Egel am edelsten Theile des Körpers liegt, entzieht er sein bestes Blut. — Der Parasit des Kaféhaus-Gewerbes ist der Surrogatschank. — Schon der Ausdruck „Surrogat“ kennzeichnet zur Genüge die Qualifikation des Objectes, und dennoch hat diese Giftpflanze mit so wucherischer Schnelligkeit einen Theil der Gesellschaft umschlungen, und hat ihn fest in ihren Fängen.

Dieser Parasit hat die meisten reellen Geschäfte geschädigt, nicht etwa weil man dort um eine Kleinigkeit die körperlichen Erfordernisse deckt, sondern einzig und allein weil die Ungebundenheit in solchen Lokalen allen Untugenden und Frivolitäten freien Spielraum läßt. Und darum sucht auch die Jugend diese Kafeschänken auf, darum errichtet auch der „Kosak“ dort sein Hauptquartier, darum benützt sie auch die Prostitution um darin ihr schamloses Gewerbe zu betreiben. Diese Stätten der Verderbtheit, (wir wollen einige der Besseren ausschließen) haben der Sittlichkeit mehr geschadet, als alle die concessionirten Bordelle, an denen unsere Hauptstadt keinen Mangel leidet. Das öffentliche Haus kann unter behördlicher Controlle stehen, aber jene wilden Freudenhäuser, welche nichts weniger als ehrenhaften Subjekten zum Schlupfwinkel dienen, entziehen sich aus Mangel an Ueberwachung dem Arme der

Polizei, und treiben ihren Unfug unter dem schützenden Mantel, welcher Steuerbogen heißt, ohne jeder behördlicher Anfechtung.

Mit dem Aufheben der zahllosen kleinen Spelunken hat man seiner Zeit den Schloßberg in Preßburg vom Ungeziefer gereinigt, und hier in der Hauptstadt des Landes am Sitz der Regierung duldet man ein Gift, welches unsere Generation gefährdet, die Jugend entmarkt und eine gewisse Abtheilung der Spitäler füllt!

Auf Kosten des allgemeinen Wohles, auf Kosten der Mütter die ihre Töchter verderben sehen, das frühzeitige Siechen ihrer Söhne erblicken müssen, auf Kosten der Wehrkraft des Landes duldet die Obrigkeit dieses finstere Treiben weil sie Steuern einnimmt, duldet dies die Polizei weil die Prostitution ob erlaubt oder unerlaubt eine Melkkuh ist — und dem Gelde sieht man es nicht an woher es gekommen — den Geld, sagt ein altes Sprichwort, nimmt keinen Schmutz an!

Aus den Vereinen.

Der **Budapester Cafféhaus-Gehilfen-Verein** hat in seiner letzten Ausschusssitzung beschlossen, eine prachtvolle Vereinsfahne anzuschaffen, und wurde mit der Anfertigung derselben die Firma **Krista & Grünwald** beauftragt und dürfte dieselbe bis Ende November a. c. vollendet sein, und auch die Fahnenweihe zur selben Zeit stattfinden, bei welcher Gelegenheit der Verein große Feierlichkeiten entwickeln und ein reiches Programm aufstellen will, und sämtliche Brudervereine Oesterreich-Ungarns und des Auslandes einzuladen beabsichtigt.

Der **Ausschuß der Budapester Caffélieder Genossenschaft** hielt am 13. Oktober a. c. eine Sitzung ab, und kamen unter Anderen folgenden Gegenstände zur Verhandlung und zwar: es wurde die Abschaffung der alljährig üblichen Neujahrsgratulations und Verabreichung der Kalender und Portononais an die geehrten Gäste von Seite der Gehilfen angeregt, wobei allgemein der Wunsch ausgesprochen wurde diese veraltete Sitte, der Neuzeit gemäß einzustellen und die Verabreichung der Neujahrskalender in den Cafféhäusern aufzulassen und wird der Ausschuß diesen Antrag der zunächst aus diesem Anlaß stattfindenden außerordentlichen Generalversammlung unterbreiten und dürfte auch zur Annahme gelangen.

Budapester Cafféhausgehilfen-Verein. Im Vereinshospital des Budapester Cafféhausgehilfen-Vereines befinden sich gegenwärtig 4 erkrankte Mitglieder, während 5 erkrankte Mitglieder die festgesetzten täglichen Geldgebühren beziehen.

† **Der Budapester Kellner-Verein** gibt hiemit Nachricht von dem Ableben seiner ordentlichen Mitglieder, der Herren **Michael Hirsch**, welcher Dienstag den 30. September, nach längerem Leiden in seinem 64. Lebensjahre, **Eduard Kampmann** welcher Mittwoch den 8-ten Oktober — und von dem seines unterstützenden Mitgliedes, des Herren **Wenzel Merwald**, welcher Dienstag den 7. Oktober in seinem 55. Lebensjahre, zur ewigen Ruhe heimgegangen ist.

Aufruf!

Ich stelle an alle diejenigen Herren die zur Vermehrung der Bibliothek des nächstens schon zu eröffnenden „Budapesti pinczer kör“ das ihrige beitragen wollen, das Ersuchen, Bücher, die sowohl zur Belehrung, als auch zur Unterhaltung förderlich sind, zur Vervollständigung der Bibliothek gefälligst spenden, und direkt an mich zuzenden zu wollen.

Die Namen der Spender, wie auch der Titel der gespendeten Werke, werden seiner Zeit im Fachorgan „Unitas“ veröffentlicht werden.

Budapest am 1. Oktober 1879.

Josef Szohatcky,

Bibliotheker,

Szikszay'schen Restauration, Nationaltheater. Gebäude I. Stock.

Eingesendet,

Kellner die es nicht sein wollen.

* * * ? Es wirft dies ein trauriges Licht auf den ganzen Kellnerstand, daß er viele Individuen in seiner Mitte zählt, die wohl Kellner sind, Kellnerstellen ausfüllen, sonst aber — sich ihres Berufes schämen.

Ich könnte hier eine lange Namensliste solcher Herren aufzählen, die im Geschäfte mit kriechender Unterwürfigkeit das Trinkgeld das ihnen der Gast giebt einstreichen, außer dem Geschäfte aber, namentlich in Localen wo sie selbst als Gäste sind ihr Incognito streng wahren, und sich sehr hüten es merken zu lassen, daß sie dem Kellnerstande angehören. Ich glaube, daß wir uns unseren Berufes, insofern wir sonst anständige Menschen sind, — durchaus nicht zu schämen brauchen. Wohl hat unser Stand manches soziale Uebel an sich, aber welcher hat es nicht? Wenn wir uns auf ehrliche Art und Weise unser Brot verdienen, haben wir durchaus keinen Grund uns unseres Standes zu schämen; im Gegentheil, es wird von uns was Bildung und Anstand anbelangt weit mehr gefordert als von dem Kaufmannsstande.

Wir haben durch die Natur unseres Berufes sehr oft Gelegenheit mit hohen und selbst allerhöchsten Herrschaften in Berührung zu kommen, und dies allein sollte uns dazu bestimmen, auf unseren Beruf eher stolz sein, als ihn verheimlichen zu müssen.

Eine andere Spezies von Kellnern existirt wieder, die sich von allen dem, den Kellnerstande betreffenden Fragen scheu zurückziehen, von keinem Verein oder sonst einer humanen Institution etwas wissen wollen, und sich darauf zu gute halten, daß sie einige Ersparnisse besitzen, ergo die Hilfe des Kellnervereins nie im Leben benötigten können.

Nun, ich wünsche es diesen Herren aus vollen Herzen, daß sie nie in die Lage kommen mögen diese Hilfe zu beanspruchen, allein sie mögen aber auch bedenken, daß es um den Verein sehr traurig aussehen würde, wollten ihm nur solche als Mitglieder angehören die gleich auch seiner Hilfe benötigen, und, daß der hauptstädtische Kellnerverein meines Wissens nach, schon so manchem Herren kräftig unter die Arme gegriffen hat, der früher auch auf stolzem Rosse die Welt und ihre Bewohner verachtend, durchgaloppierte, und ebenfalls nie daran glaubte je von diesem stolzem Rosse herabzusteigen.

Es wäre überhaupt zu wünschen, daß sich die Herren Standesgenossen etwas mehr um den Verein und seine auf das allgemeine Wohl abzielenden Bestrebungen kümmern würden, allein diese Herren glauben damit, daß sie ihren kaum nennenswerten Monatsbeitrag leisten, und nicht gleich Tags darauf sich krank melden, schon wer weiß wie viel für das allgemeine Wohl des gesammten Kellnerstandes geleistet zu haben. Selbstverständlich kann unter solchen Verhältnissen, unter solchen Individuen keine richtige Collegialität zu Stande kommen, da sich der eine besser, als der andere dünkt.

Ich kenne hier z. B. einen Herrn „Collegen“ der vor noch nicht langer Zeit die personifizierte Höflichkeit selbst war, seitdem ihm aber Fortuna mit der Gunst der Dame des Hauses beglückte, glaubt er sich schon erhaben über allen anderen zu stehen, und im siebenten Himmelreich zu befinden, während dies sein Himmelreich eben gar kein Himmelreich, sondern ein gewöhnlicher, allgemein mit „Itt“ bezeichneter Ort ist!

Den Gruß den ihm ein minder beglückter Colleague darbietet, übersieht er gewöhnlich, denn was würde die Welt dazu sagen, wenn ein an der Seite seines Prinzipals im Wagen durch die Stadt fahrender Kellner, einen anderen per pedes apostolorum sich durch dieses irdische Jammerthal durchschlagenden Collegen zurückgrüßen würde?!

Vom Kellnerverein darf in seiner Gegenwart nicht gesprochen werden, eine solche Conversation beleidigt sein Ohr, und erinnert ihn daran, daß er selbst ein Kellner*) ist, und daß, wenn die wet-

terwendische Göttin Fortuna ihm heute Morgen ihr Antlitz abwendet, er wiederum höflich werden kann, und in Gemeinschaft mit anderen Herren „Collegen“ noch in irgend einem Winkel des Stadtwaldchens „ausbessern“ könnte. „Memento ci taba fero es, et in taba fero reverteris!“

Einer der sich eine Ehre daraus macht Kellner zu sein.

In dieser stehenden Rubrik erlauben wir uns unsere auswärtigen Herrn Prinzipale, Standesgenossen, und sonstige Leser auf solche hierortige Firmen aufmerksam zu machen, deren reelles Gebahren allbekannt ist, und an die man sich im Bedarfsfalle sorglos wenden darf.

Franz Schneiders Nachfolger Budapest Dorotheagasse Nr. 2, im Hotel zum „König v. Ungarn.“ Größte Niederlage der anerkannt feinsten und dauerhaftesten bei der letzten Landesausstellung sogar preisgekrönter Herren-Wäsche, und aller sonstiger ins Herren-Modewaaren Fach einschlagenden Artikeln zu den billigsten Preisen.

Provinzaufträge werden mittelst Postnachnahme prompt und schnellstens ausgeführt.

S. Polongi erren-Schneider Budapest Franz-Deakgasse. Eines der größten und feinsten Herrenkleider-Ateliers, dessen geschmackvolle und dauerhafte Erzeugnisse bei der Stuhlweissenburger Landes- und Gewerbe-Ausstellung mit einer Medaille prämiirt wurden. Größtes Lager modernster Herrenkleider. Stoffe in reichhaltiger Auswahl zu anerkannt billigen Preisen. Provinzaufträge werden nach eingesandten Maß zur größten Zufriedenheit der p. t. Auftraggeber ausgeführt, und mittelst Nachnahme effectuirt.

Emanuel Mechlovits Budapest, Ecke Waignerg. und Franz-Deakgasse Größte Hut- und Herren-Modewaaren-Fabriks-Niederlage. Diese alte renommirte Firma ist besonders zum Ankauf von Filz- und Zylinder-Hüten, echt französischen Chapeaux-Clagues, Geschäftskappen, fertiger Herrenwäsche, Kravatten, Krägen, Manchetten, Regenschirme u. besonders jenen Herrn in der Provinz bestens empfohlen, die auf feine und dauerhafte Waare reflektiren.

Moriz Polizer Bandagist und Handschumacher in Budapest Franz-Deakgasse. Größte Fabriksniederlage von selbst erzeugten Handschuhen, Bruchbändern nach neuesten System, Gummipräservativen, Pariser Spezialitäten für Herrn und Damen etc. zu den billigsten Fabrikspreisen.

Brüder Rothhauser Budapest Ecke Landstraße und Königsgasse in v. Gyertyanffischen Hause. Diese Firma empfehlen wir insbesondere den Herrn Hoteliersn Gastwirthen und Oberkellnern zum Ankauf von echt Berendorfer Alpacca und China Silber-Gießbestecken, Zindsteinen, Girandos Tafelaufsätzen Salzfassern, Essig und Dehl Karaffinen, Pfeffer und Zuckerstreuer etc. als eine der größten Fabriksniederlagen Budapests in diesen Artikeln zu den coulantesten Preisen.

Berger, Holzmann und Muzitzky Budapest, V. Spiegelgasse 5. Haupt Depot von Limonade und Himbeer-Sause, dies beste gesunde Erfrischungsgetränk in Flaschen mit Glasstängelverschluss, übertrifft alle ähnliche bis nun erzeugte Fabrikate an Güte und Haltbarkeit.

Auf die Spiegel, Luster und Vergolderwaaren-Fabriks-Niederlage des Josef Taufsig & Comp., Budapest V. Dorotheagasse 3, erlauben wir uns insbesondere jene Herrn Hoteliers, Gastwirthen und Caffetiers die ihre Etablissements renowiren, und mit feinen Lustern und Spiegeln etc. ausstatten besonders aufmerksam zu machen.

Im übrigen verweisen wir unsere P. T. Leser auf die diesbezüglichen Anzeiger.

Offener Sprechsaal des Redaktors.

Herrn Franz Fritsche Hotel Königin v. England. Da eines plötzlich eingetretenen technischen Unfalles halber, sich das Blatt um einen Tag verspätet hat, so mußte das Bewußte auch verschieben.

INSERATE.

LIMONADE HIMBEER-GAZZOS.

bestes, und gesündestes Erfrischungs-Getränk
in Flaschen mit Glaskugelsverschluss.

Vorräthig in den

Café's, Konditoreien und Specereigeschäften.

Haupt-Depot bei

BERGER, HOLZMANN & MUSITZKY,
Budapest, V. Spiegelgasse 5.

Zur gefälligen Beachtung!!

Wir erlauben uns, hierdurch höflich aufmerksam zu machen, dass sich bei uns ein permanentes und sehr reichhaltiges Lager der

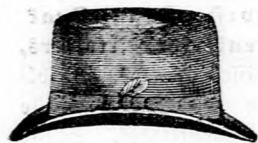
**BERNDORFER ALPACCA-
und Chinasilberwaaren-Fabrik**

befindet woselbst wir stets, laut aufliegendem Original-Fabrikspreiscourante verkaufen.

Die Herren Hoteliers, Gastwirthe, Bahnhofrestaureure, überhaupt grössere Abnehmer erhalten Rabatt.
Hechachtungsvoll

Brüder Rothhauser,

Ecke Landstrasse und Königsgasse, im von Gyertyánfyschen Hause.

Die Hut- und Herren-Mode-Waaren-Fabriks-Niederlage des

EMANUEL MECHLOVITS

Budapest, Ecke Waitzner- und Franz Deák-gasse,

empfehl ein reich sortirtes Lager von neuesten

Filz- u. Zylinder-Hüten, echt franz. Chapeaux-Claques, Kappen, fertiger Herren-Wäsche, ferner Cravatten, Krägen, Manchetten, Regenschirme, sowie alle in Herren-Mode schlagende Artikel zu den BILLIGSTEN FABRIKS-
PREISEN. Aufträge für die Provinz werden bestens effectuirt.

TAUSGÜZSER ÉS TÁRSÁ

tükör, esillárok, keretek és aranyozó
tárgyak raktára.

BUDAPESTEN, Dorottyauteza 3. sz.

J. POLONYI

Herren-Schneider

Budapest, Franz Deák-gasse

Empfehl sich zur Herbstsaison einem hochverehrten Publikum zur Anfertigung von Kleidungsstücken nach neuester Façon aus den modernsten Stoffen zu den billigsten Preisen.

Derselbe erlaubt sich zugleich ein p. t. Publikum auf sein reichsortirtes Lager aller Gattungen der feinsten echt englischen und französischen Stoffe isbesondere aufmerksam zu machen.

Provinz-Bestellungen wderen laut eingesandten Mass prompt ausgeführt.

Das Stellenvermittlungs-Institut

der Budapester

Hoteliere, Gast- und Schankwirthe und des Budapester Kellner-Vereines
befindet sich: Goldene Handgasse Nr. 6. im Hofe.

Das Stellenvermittlungs-Bureau

der Genossenschaft der Budapester Cafétiers, befindet sich seit 1. August Leopoldgasse Nr. 10

Dieses Institut das unter der bewährten Leitung des Herrn **Michael Kutchera** steht, empfehl sich insbesondere den auswärtigen Herrn **Caffétiers** zur Dienstvermittlung aller, wie immer Namenhabenden Cafféhauspersonals, **Cassierinen** etc., vermittelt zugleich Käufe- und Verkäufe von **Cafféhäusern** zur grössten Zufriedenheit der p. t. Auftraggeber, unter strenger Discretion.